

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

VALSSI – VARHAISKASVATUKSEN
LAADUNARVIOINTIJÄRJESTELMÄ

Tervetuloa Valssin tahtiin –iltapäivään!

12.6.2025

Tuomas Sarkkinen ja Janniina Vlasov

Aloitamme klo 12

Varmistatthän, että kamera ja mikrofoni on kiinni
esityksen ajan

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Tilaisuuden aloitus

Kirsi Hiltunen, yksikön johtaja, Karvi

Iltapäivän ohjelma

12.00 Tilaisuuden avaus

Katsaus Valssin käyttötilastoon sekä saatuun palautteeseen

Valssi-kokemuksia Lempäälästä

Keskustelua ja kysymyksiä

Tauko (5 min)

13.00 Yhteenveto leikin itsearvioinneista

Valssi-kokemuksia Turusta

Keskustelua ja kysymyksiä

Valssin tuleva vuosi

14.00 Tilaisuus päättyy

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Valssin vuosi 2024–2025

Valssin käyttäjämäärät ovat kasvaneet tasaisesti, tilanne toukokuussa:

Valssi on otettu käyttöön **256** kunnassa, joka on **88 %** Manner-Suomen kunnista (292).

Lisäksi Valssi on otettu käyttöön **153** yksityisessä päiväkodissa/ketjussa.

Valssi-tunnusten lukumäärät

645 kunnallista pääkäyttäjää

254 yksityisen toimijan pääkäyttäjää

3559 toteuttajaa, jotka ovat yleisimmin päiväkodin johtajia

Arviointeja on toteutettu aktiivisesti, tiedonkeruun ajankohdat näyttäisivät vakiintuneen

Arviointitiedonkeruita käynnistettiin Valssissa eniten syys-lokakuussa **2024** ja tammikuussa **2025**.

Yhteensä prosessitekijöiden arviointilomakkeita on otettu käyttöön **1 655** toimipaikassa ja **14 199** varhaiskasvatuksen työntekijää on vastannut lomakkeisiin.

Yhteensä varhaiskasvatuksen rakenteiden arviointilomakkeisiin on tullut vastauksia **415** johtajalta, päiväkodin johtajalta ja muulta asiantuntijalta.

Yhteensä Valssiin on tallennettu **893** toimipaikan arviointiyhteenvetoa ja **91** toimijan lakisääteistä arviointitulosta.

Yleisimmät arvioinnin kohteet toimintavuonna 2024–25 keskittyivät jälleen vakan ydinprosesseihin

1. Leikki
2. Vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat
3. Lapsen tuki
4. Vertaisvuorovaikutus, yhteisöllisyys ja ryhmän ilmapiiri
5. Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus

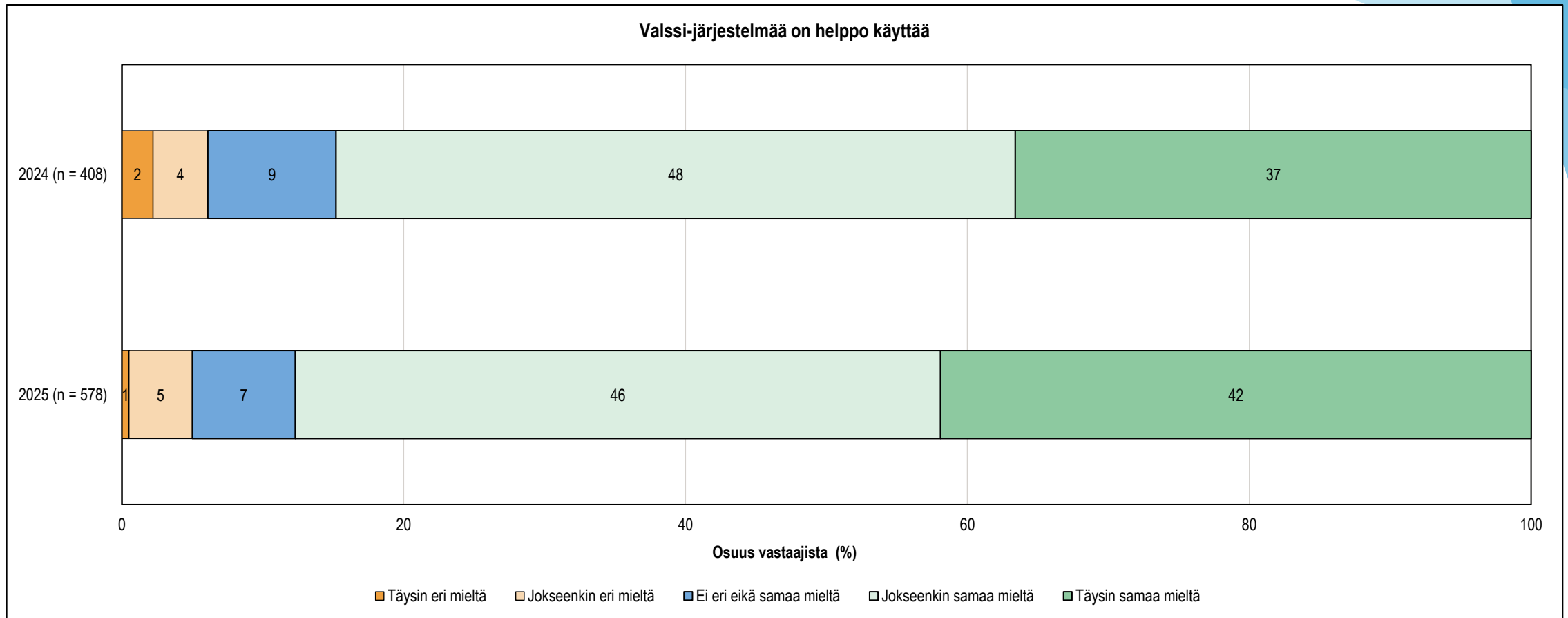
Yleisimmät arvioinnin kohteet ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa

1. Lapsen tuki
2. Vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat
3. Kasvatusyhteistyö ja huoltajien osallisuus
4. Ruokakasvatus
5. Vertaisvuorovaikutus, yhteisöllisyys ja ryhmän ilmapiiri

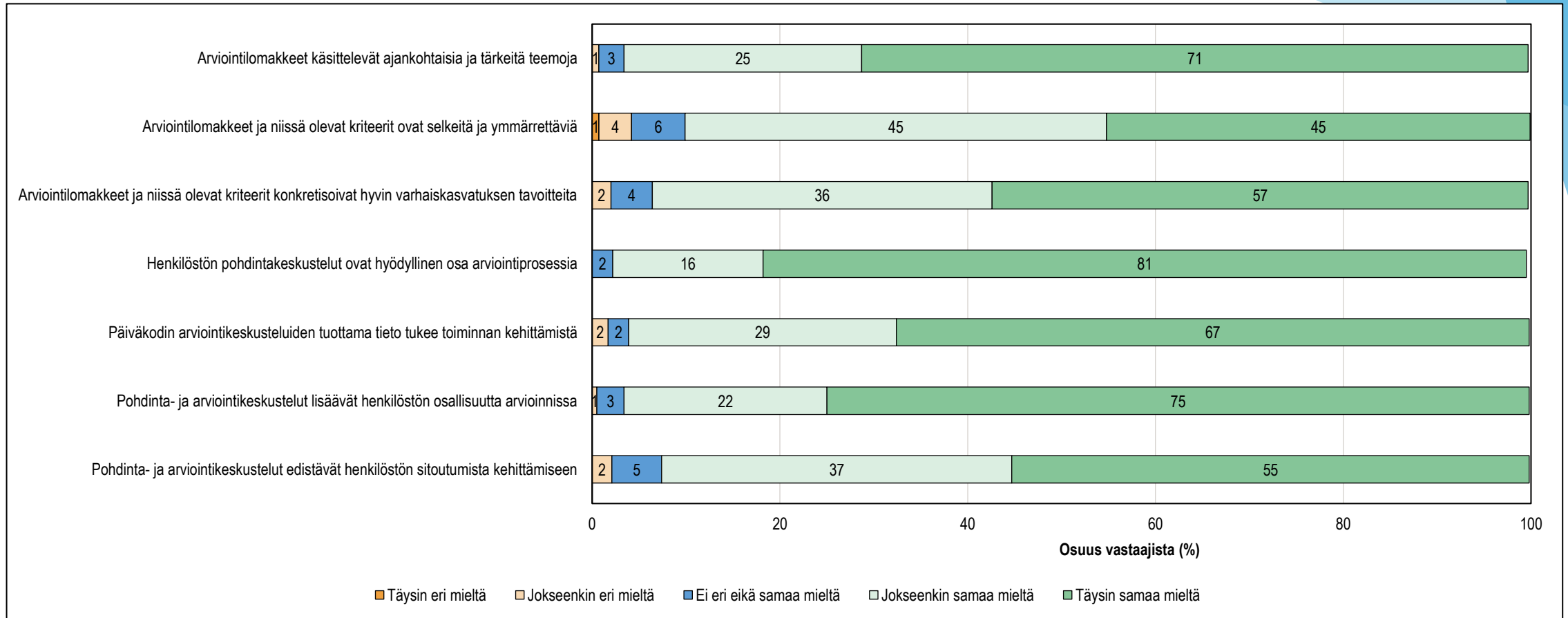
Valssi-arvioinnista kerättiin palautetta käyttäjiltä huhtikuussa 2025 – vastauksia tuli runsaasti

- Palautetta antoi 600 Valssin pääkäyttäjää, toteuttajaa sekä pieni määrä varhaiskasvatuksen johtajia ja asiantuntijoita, joilla ei ole Valssi-tunnuksia.
  - Vastaajista 94 prosenttia työskenteli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja kuusi prosenttia yksityisessä varhaiskasvatuksessa.
  - Hieman yli puolet vastaajista oli toteuttajia eli päiväkodin johtajia.
- Vastauksia saatiin 117 eri kunnasta, joista 41 % oli kaupunkimaisia kuntia, 34 % maaseutumaisia kuntia ja 25 % taajaan asuttuja kuntia.
  - Manner-Suomen kuntiin verrattuna kaupunkimaiset kunnat olivat aineistossa hieman yliedustettuna ja maaseutumaiset kunnat aliedustettuna. Kokonaisuudessaan vastauksia saatiin kuitenkin monipuolisesti erilaisista kunnista ja eri AVI-alueilta.

Valssin käytettävyys ja selkeys ohjasi järjestelmän kehittämistä ja tavoite näyttää toteutuneen

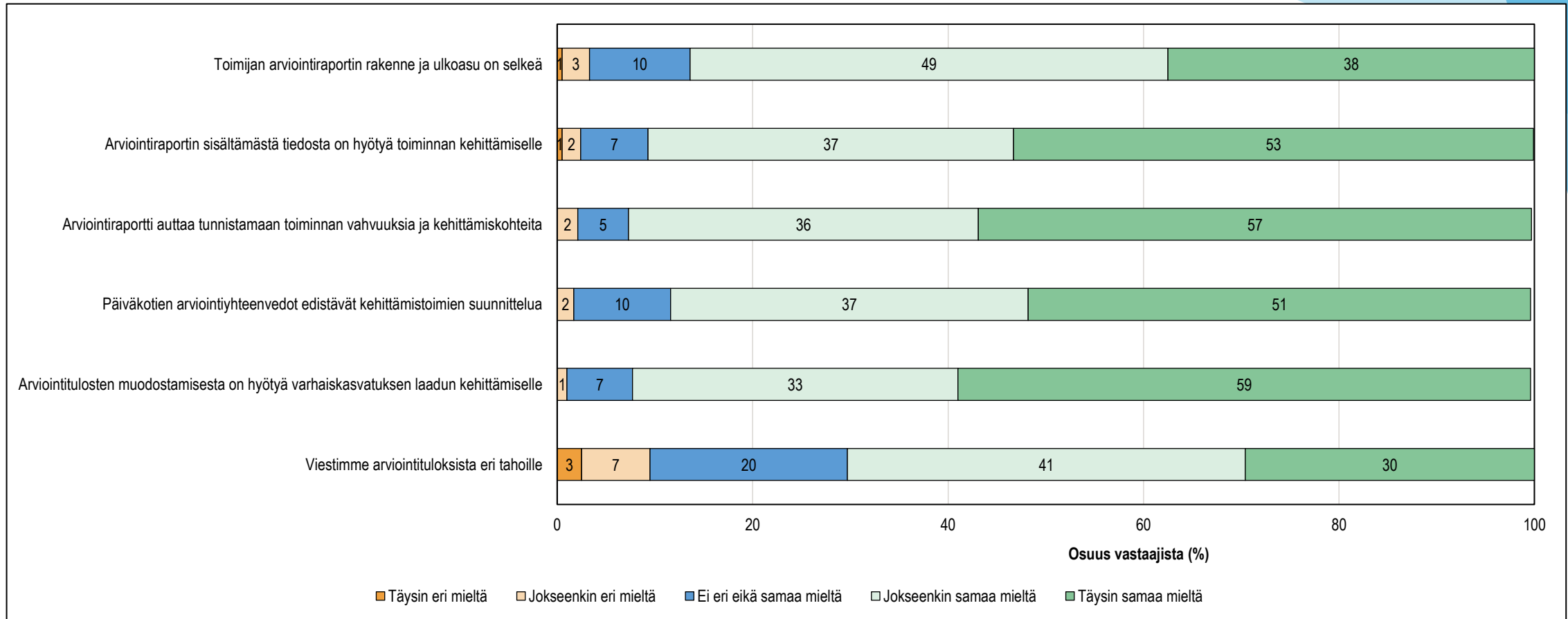

Arviointilomakkeet käsittelevät tärkeitä teemoja, pohdintakeskusteluita pidetään hyödyllisinä

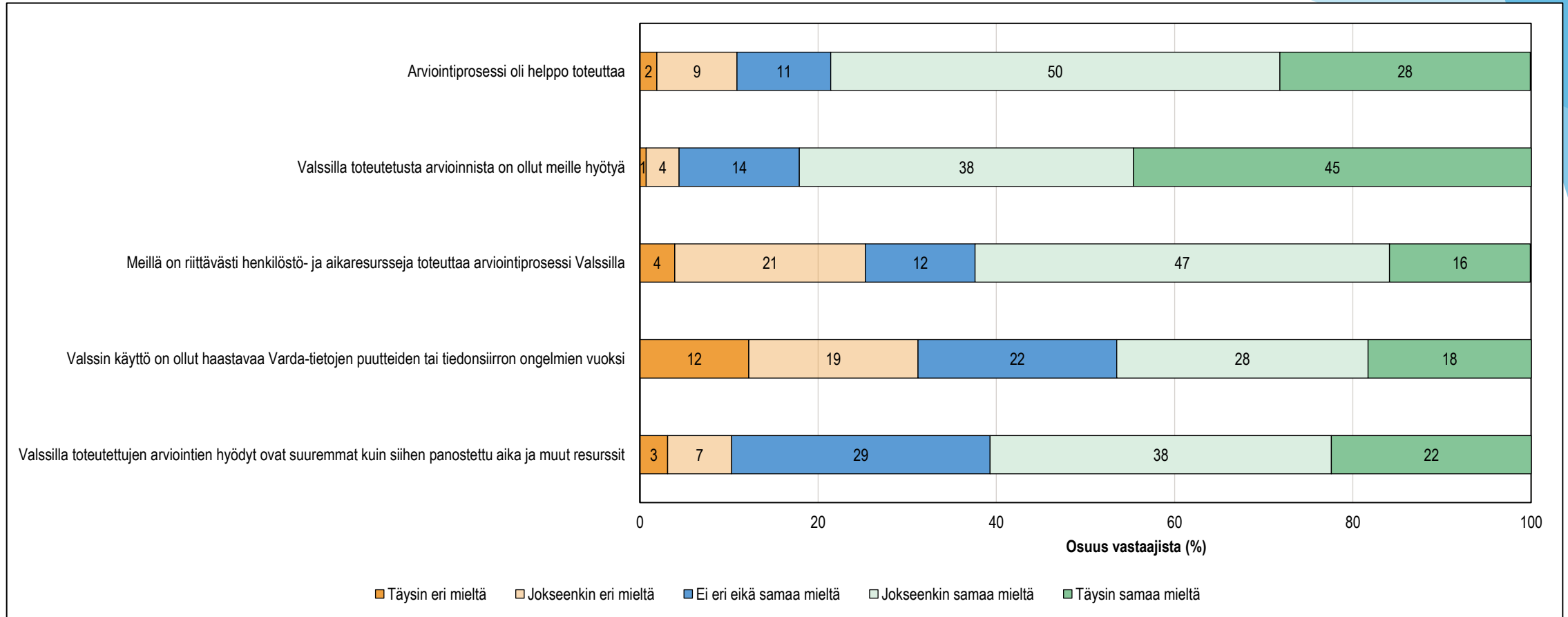
Arviointilomakkeet ja -keskustelut (n = 582–594)

Valssin tuottama toimijatasoinen arviointiraportti on toimiva, tuloksista viestimistä arvioitiin kriittisemmin

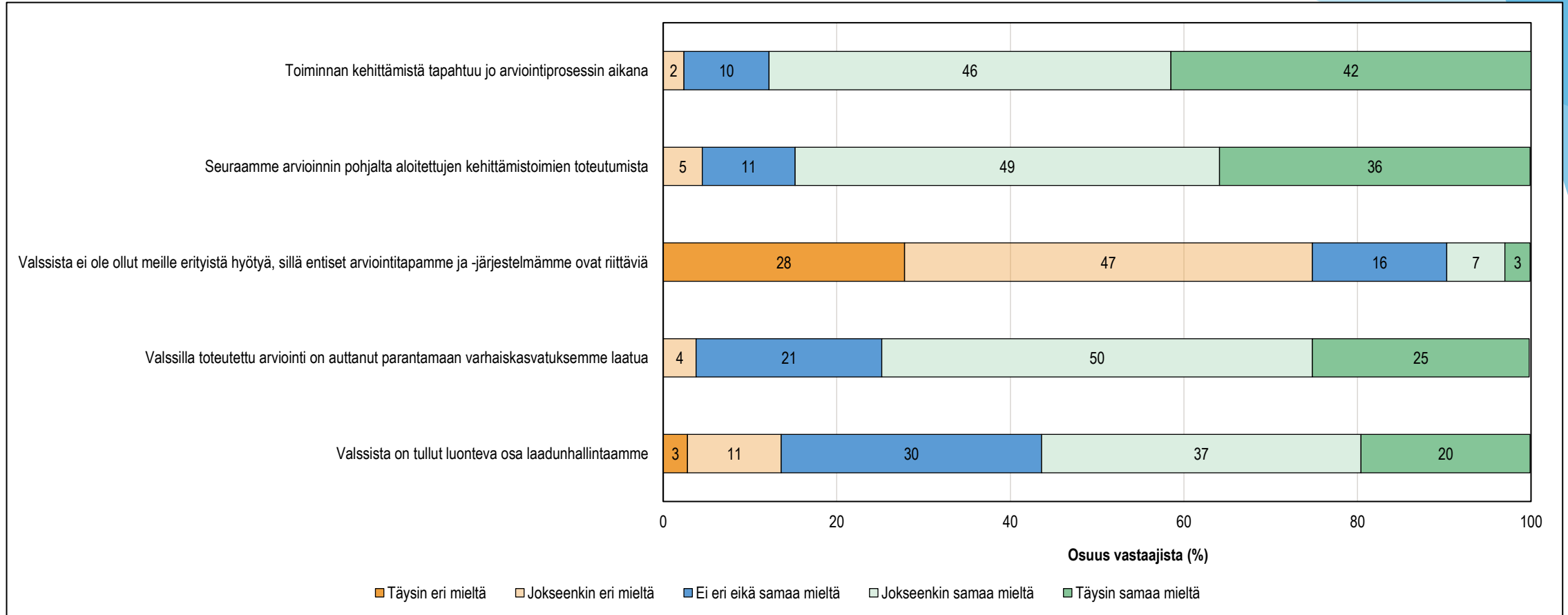
Arviointiraportit, -yhteenvedot ja -tulokset (n = 568–580)

Valssilla toteutetusta arvioinnista on ollut hyötyä, haasteet liittyvät aika- ja henkilöstö pulaan ja Vardaan

Arviointiprosessi (n = 542–583)

Kehittävän arvioinnin prosessit näyttävät istuvan luontevasti toimijoiden laadunhallintaan

Valssi osana laadunhallintaa ja kehittämistä (n = 573–583)

Millaisia konkreettisia kehittämistoimia Valssi-arvioinnin jälkeen on käynnistetty? (n = 297)

- Vastauksissa oli sekä organisaatio- että päiväkotitason kuvauksia. Yleisimmät kehittämisen teemat olivat:
  - Arjen käytäntöjen ja pedagogiikan kehittäminen
    - Koulutukset, yhtenäiset ohjeet ja seurannan tavat, toimintatapojen yhtenäistämistä, menetelmien kehittämistä, henkilöstön sitouttamista ja vastuuttamista
  - Arvioinnin rakenteiden ja prosessien kehittäminen
    - Laadunhallinnan kehittäminen, systemaattisempi suunnitelma laatutyölle, arvioinnin rakenteiden ja prosessien kehittäminen
  - Vuorovaikutuksen ja ammatillisen keskustelun kehittäminen
    - Yhteiset vuorovaikutussopimukset, rakentavan palauteen vahvistaminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen.
  - Lasten ja huoltajien osallisuuden kehittäminen
    - Sensitiivinen vuorovaikutus, läsnäolo, mahdollisuus vaikuttaa, huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Miten Valssi-arvioinnin jälkeisten kehittämistoimien toteuttamista ja vaikuttavuutta seurataan? (n=230)

- Johdon / organisaation tasolla seuranta toteutettiin pääsääntöisesti osana säännöllisiä esihenkilöiden kokouksia esimerkiksi johtoryhmissä, alueryhmissä tai pedagogisen kehittämisen ryhmissä.
  - Kokouksissa säännöllisesti tarkasteltiin ja vedettiin yhteen tietoa päiväkotitasolla tapahtuvasta kehittämistyöstä ja seurattiin prosessien etenemistä.
- Päiväkotij- ja yksikkötasolla yleisin tapa seurata kehittämistoimien toteutumista ja vaikuttavuutta oli osana tiimi- ja yksikköpalavereita ja yksikön kehittämispäiviä.
  - Kehittämistoimenpiteet oli usein kirjattu ryhmä- tai yksikkökohtaiseen toimintasuunnitelmaan.
  - Seuranta tehtiin lapsiryhmissä ja koko työyhteisön tasolla osana säännöllisiä arvioinnin ja kehittämisen rakenteita.
- Muita seurannan tapoja olivat mm. säännölliset palautekyselyt, seuranta-arvioinnit ja auditointikäytännöt. Seurannan tueksi oli kehitetty yhteisiä lomakepohjia, säännöllisiä "etappeja" vuosikellossa ja vastuutehtäviä.
- Useampi mainitsi, että kehittämistoimien seuranta oli jotain, jota haluttiin kehittää.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Lempäälän kokemuksia Valssi-arvioinnista

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Leikki varhaiskasvatuksessa

Yhteenvedo Valssin arviointilomakkeella tehdyistä itsearviointinneista 2025

Jatkossa julkaisemme vuosittain Valssiin kertyneestä aineistosta yhteenvetoja

- Tämän vuoden teemana on leikki, joka on ollut yksi Valssin eniten käytetyistä lomakkeista järjestelmän käyttöönotosta lähtien.
- Leikki on varhaiskasvatuksen keskeinen sisältö, toimintatapa, tavoite ja arvo. Leikin välityksellä toteutuu varhaiskasvatuksen olennainen laatutekijä, eli monipuolinen pedagoginen toiminta.
- Leikin arvioinnilla ja kehittämisellä edistetään seuraavien Karvin laatimien tutkimusperustaisten laatuindikaattorien (Vlasov ym. 2018) toteutumista:
  - Henkilöstö ja lapset toteuttavat yhdessä leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa, joka tarjoaa lapsille myönteisiä oppimiskokemuksia. Toiminta edistää oppimisen alueiden sekä laaja-alaisen osaamisen mukaisten tavoitteiden toteutumista.
  - Varhaiskasvatuksen toiminta on lapsille merkityksellistä, oppimaan haastavaa sekä innostavaa.
  - Lapsen yksilöllisyys huomioidaan niin, että jokainen lapsi oppii tunnistamaan ja löytämään omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.

Yhteenvedon koottu leikin aineisto

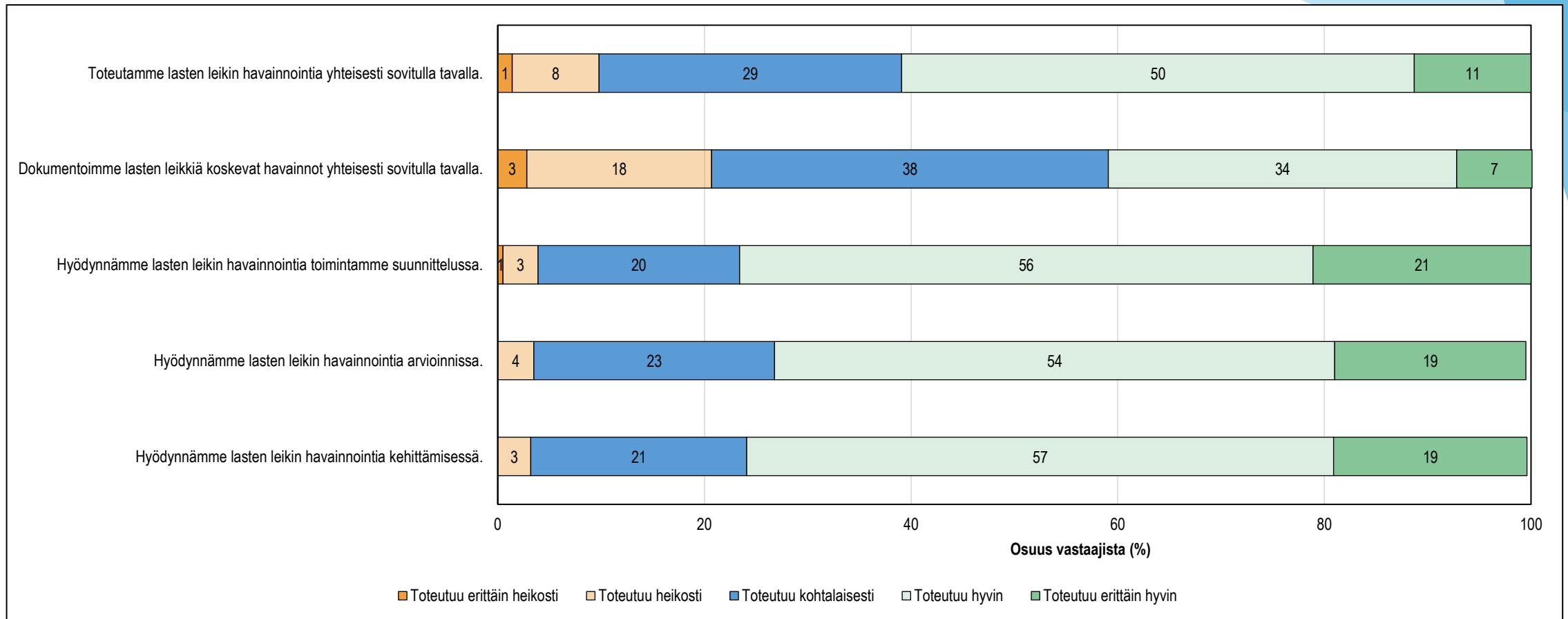
- Yhteenvedo on koottu 1.8.2023–31.3.2025 välillä kertyneestä aineistosta.
- Lomakkeeseen on vastannut
  - yhteensä 4932 työntekijää
  - 408 eri toimipaikassa
  - 44 kunnassa
- Kunnista 18 % oli kaupunkimaisia kuntia, 30 % oli taajaan asuttuja kuntia ja 52 % oli maaseutumaisia kuntia.
  - Kaikista vastauksista (n = 4932) yli kaksi kolmasosaa (67 %) oli tullut kaupunkimaisista kunnista.
  - Kuntia oli eniten Länsi- ja Sisä-Suomen AVI-alueelta (n = 12) ja vähiten Lapin AVI-alueelta (n = 1).
  - Koko Manner-Suomeen verrattuna erikokoisia kuntia oli aineistossa tasaisesti, mutta jotkut AVI-alueet olivat aliedustettuina.

Huom! Aineisto ei ole kansallisesti edustava otos eikä tuloksia tule tarkastella kansallisesti yleistettävänä.

Valtaosa vastaajista lastenhoitajia ja vaka-opettajia

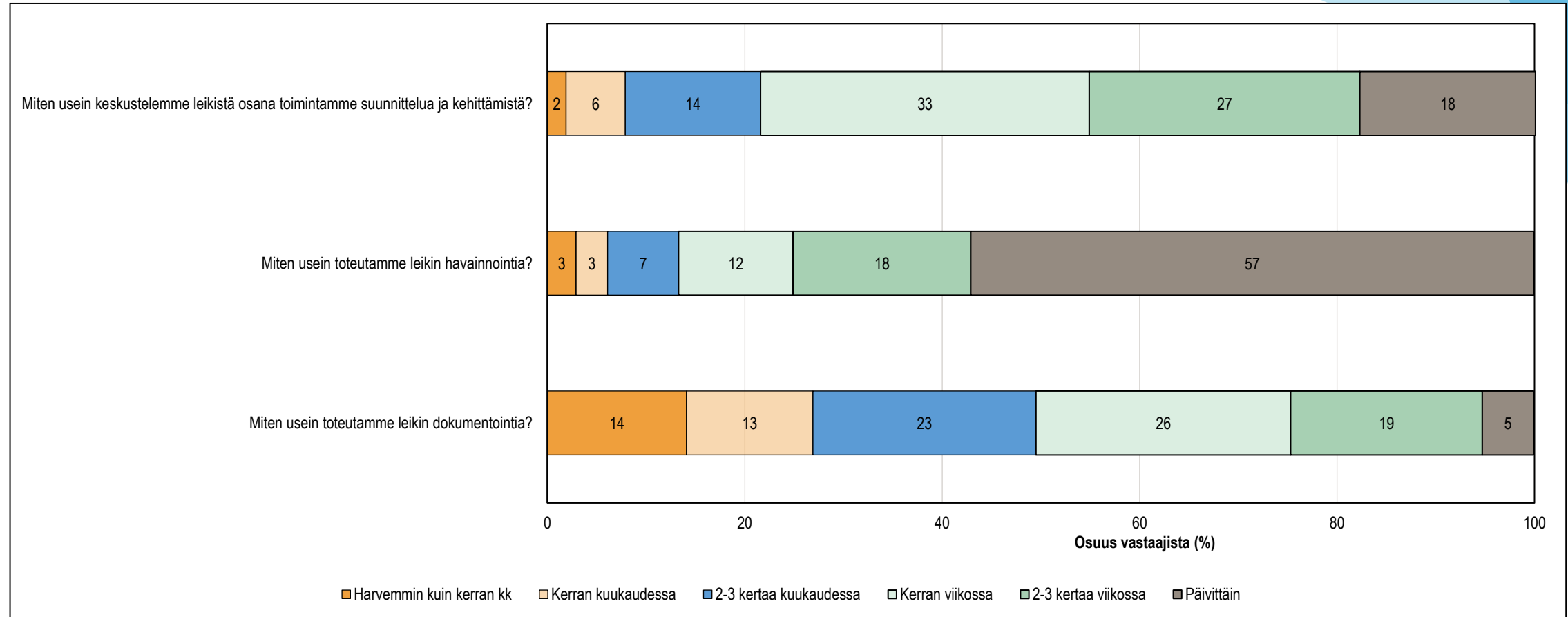
- Vastaajista (n = 4932)
  - lastenhoitajia (49 %)
  - varhaiskasvatuksen opettaja (38 %)
  - varhaiskasvatuksen sosionomit (1 %)
  - varhaiskasvatuksen avustajat (5 %)
  - henkilöt, joilla oli merkitty Vardaan sekä opettajan että lastenhoitajan tehtävänimike (4 %)
- Vastaajista 77 prosenttia oli kelpoisia ja 23 prosenttia ei ollut kelpoisia.
  - Ei-kelpoisista suurin osa työskenteli varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tai opettajan tehtävänimikkeellä, mutta lastenhoitajista hieman suurempi osuus oli ei-kelpoisia.
- Toimipaikkojen toimintakieli oli valtaosin suomi (95 %) ja loppuissa ruotsi (4 %) tai suomi ja ruotsi.
Vertailuissa suomen- ja ruotsinkielisten vastaajien välillä ei havaittu systemaattisia tai merkittäviä eroja.
- Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lomakkeen oli ottanut käyttöön alle 5 toimijaa, joten yksityisellä työskentelevän henkilöstön vastauksia ei tarkasteltu erikseen.

Havainnointia hyödynnetään, mutta havaintojen dokumentoinnissa oli vaihtelua

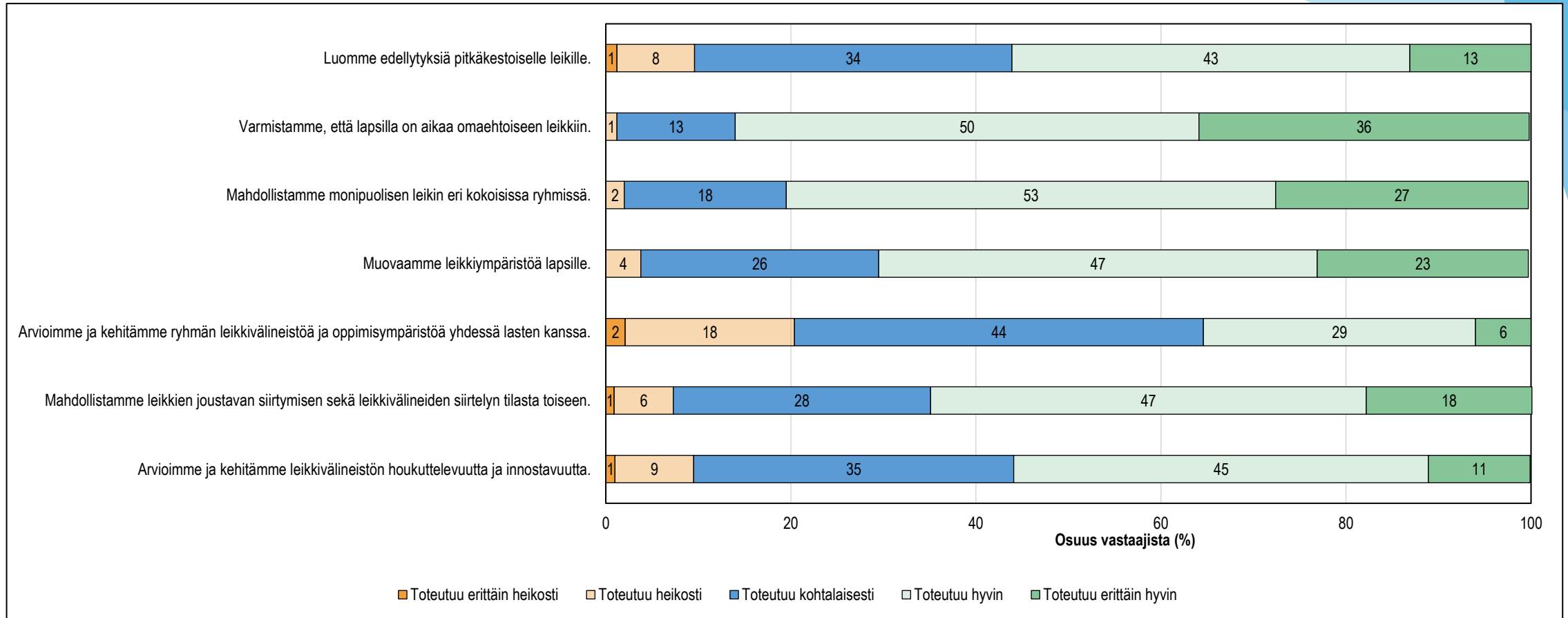
Henkilöstön arviot leikin havainnoinnin ja dokumentoinnin toteutumisesta (n = 4897–4922)

Leikkiä 2–3 kertaa kuukaudessa tai harvemmin havainnoivat olivat useammin sitä mieltä, että leikin havainnointi ei ole riittävää

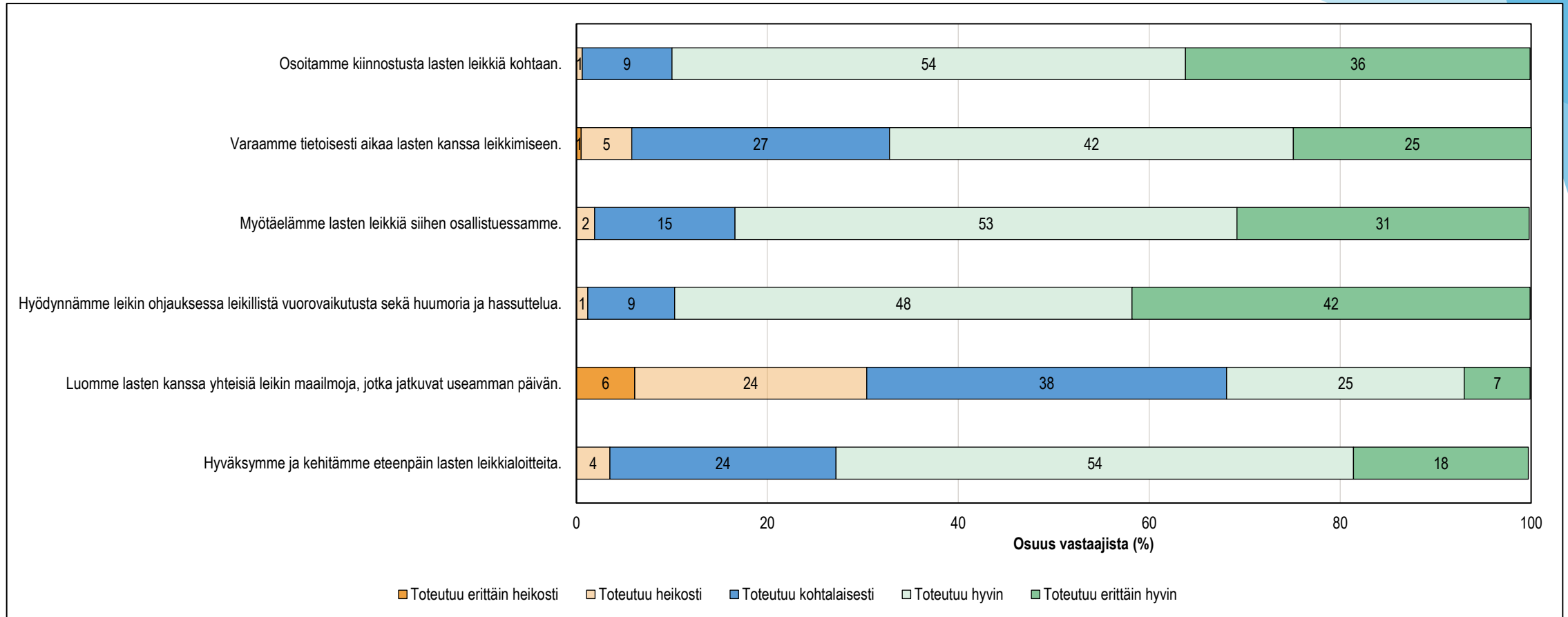
Henkilöstön arviot leikin dokumentoinnin ja havainnoinnin säännöllisyydestä (n = 4883–4903)

Lasten osallisuus lelujen ja oppimisympäristön arvioinnissa ja kehittämisessä sai matalampia arvioita

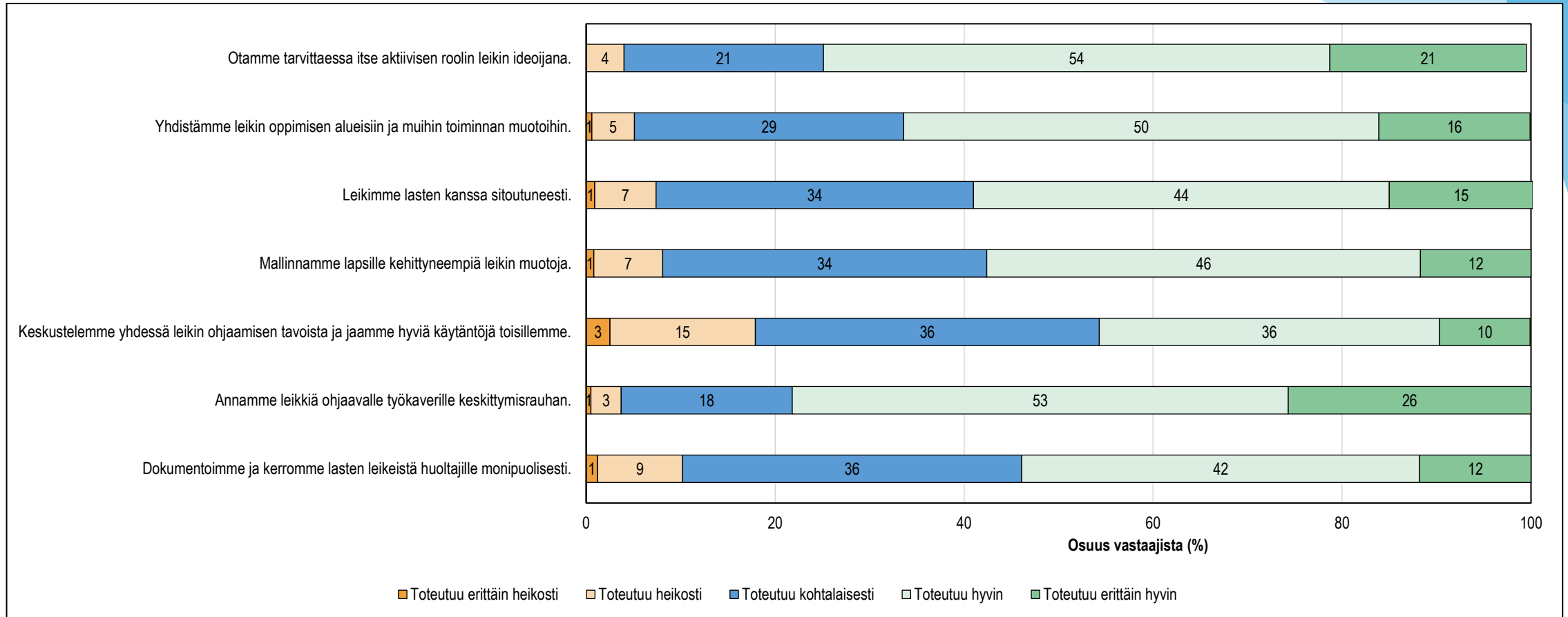
Henkilöstön arviot leikin edellytysten toteutumisesta (n = 4908–4920)

Leikin ohjauksessa hyödynnettiin huumoria ja hassuttelua, leikin jatkuvuuden arvioissa vaihtelua

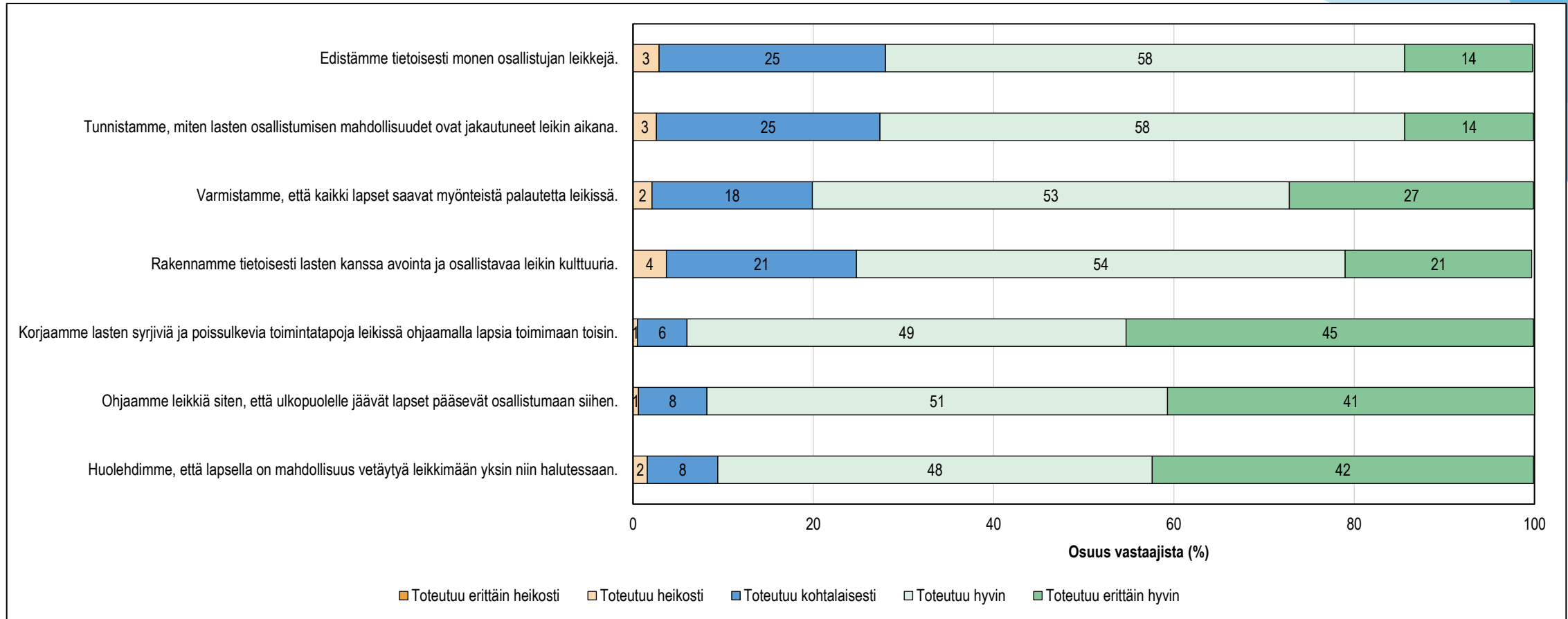
Henkilöstön arviot leikin ohjaamisen toteutumisesta 1/2 (n = 4909–4924)

Leikkiä ohjaavalle kollegalle varmistettiin keskittymis-rauha, hyvien käytäntöjen jakamiseen suhtauduttiin kriittisemmin

Henkilöstön arviot leikin ohjaamisen toteutumisesta 2/2 (n = 4898–4917)

Arviot avoimen ja osallistavan leikin toteutumisesta olivat pääosin positiivisia

Henkilöstön arviot avoimen ja osallistavan leikin toteutumisesta (n = 4913–4921)

Päiväkotien ja ylemmän johdon kehittämistoimet samansuuntaisia

- Leikin arvioinnin päätteeksi Valssiin oli tallennettu yhteensä 340 suomenkielisen ja 22 ruotsinkielisen päiväkodin arviointiyhteenvedoa sekä 26 toimijan arviointitulosta.
- Arviointiyhteenvedot vaihtelivat suuresti sekä kirjausten yksityiskohtaisuudessa että laajuudessa.
  - Isossa osassa päiväkotien arviointiyhteenvedoista kehittämistoimenpiteet kuvattiin monipuolisesti ja melko konkreettisesti.
  - Jonkin verran oli yhteenvedoja, joissa kehittämiskohteiksi oli kirjattu arviointilomakkeen väittämiä lähes sellaisenaan.
- Päiväkodeissa kehittämistoimet kohdistuivat seuraaviin viiteen teemaan:
  - 1. Leikin havainnoinnin ja dokumentoinnin kehittäminen**
  - 2. Leikin suunnittelun ja arvioinnin kehittäminen**
  - 3. Leikkiympäristöjen ja -välineistön uudistaminen kehittäminen**
  - 4. Aikuisen roolin vahvistaminen leikin ohjauksessa**
  - 5. Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen**

Henkilöstöä tulisi jatkossakin kannustaa tarkastelemaan toimintaansa avoimesti

- Pääosin arviot leikin tavoitteiden toteutumisesta olivat myönteisiä ja henkilöstö tunnistaa hyvin toimivat asiat.
- Joidenkin leikin osa-alueiden arvioitiin toteutuvan lapsiryhmissä enintään kohtalaisesti.
  - Tämä osoittaa yhtäältä henkilöstön kriittistä arviointi- ja reflektiokykyä, ja toisaalta luottamusta siihen, että itsearviointia voi toteuttaa rehellisesti ilman pelkoa siitä, että matalilla arvioilla olisi seuraamuksia.
- Jotkut työntekijät voivat olla hyvin harjaantuneita refleктоimaan lapsiryhmänsä toimintaa, ja kykenevät arvioimaan sitä terveeseen kriittisesti.
  - Oman toiminnan arviointi on haastavaa, ja henkilöstön arviointiosaamisessa voi olla vaihtelua.
- Arviointikeskusteluissa tulisi suunnata huomiota tekijöihin, joihin henkilöstö voi itse vaikuttaa ja lisäksi siihen, milloin tarvitaan johdon tukea esimerkiksi rakenteiden, resurssien tai osaamisen vahvistamiseksi.
- Arvioinnin ohjausvaikutus tulisi myös tunnistaa ja sen vuoksi toimintaa tulisi arvioida Valssin ohella moninaisin tavoin ja myös ihan vapaasti arjen vaihtuvissa tilanteissa.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Turun kokemuksia Valssi-arvioinnista

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Valssin tuleva vuosi

Valssin monipuolinen kehittäminen jatkuu

Kansallinen arviointi lokakuussa 2025 (laadunhallinta)

- Otoksesta on tiedotettu kuntia ja yksityisiä palveluntuottajia
- Tiedonkeruuseen valmistautuminen on tärkeää aloittaa hyvissä ajoin
- Koulutukset jatkuvat syksyllä, lisätietoa Karvin sivuilla: [Linkki](#)

Valssin sisällöllinen ja tekninen kehittäminen jatkuu

- Uusien arviointityökalujen suunnittelu ja Valssin ominaisuuksien kehittäminen

Kansallisen arvioinnin 2026 valmistelu (3v ja nuorempien varhaiskasvatus)

- Arvioinnissa mukana myös kunnallinen ja yksityinen perhepäivähoito (tiedonkeruun vaihtoehtoja mietitään)

Ehdotuksia ja ideoita Valssin kehittämisen tueksi voi antaa täällä: [Linkki](#) (19.6. asti)

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Aikaa kysymyksille

Lämmin kiitos osallistumisesta!

Yhteydenotot: valssi@karvi.fi

Esityksen tallenne ja diat viedään Karvin sivuille: [Linkki](#)

Valssin asiakaspalvelu lomailee heinäkuun